

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Catechismvs, Dat is, De Christelijcke leeringhe/ in
maniere van t'samen-sprekinghe tusschen den Meester
ende den Discipel**

Coster, Franciscus

T'Antvverpen, 1607

Van't onder-soeck der consciente/ met een ghebedt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39385

daer-men deur beschermt wordt / om soo lichtelijck in sonden niet te vallen. Waer uyt blijkt / hoe goet het is / dick-wils te biechten.

M. VVat moet-men doen, om wel te biechten?

D. Alder-eerst moet-men arbeiden om te hebben een clare kennisse van sijn sonden / principelijck der ghener / die doodelijck zijn.

M. Hoe sal-men daer toe gheraecken?

D. Deur het onder-soeck van sijn conscientie.

M. Hoe onder-soeckt ghy v conscientie?

D. Deur al soeck ick een bequame plaetse / daer ick dit coyt ghebedt / al knielende / lese: *O barmhertighe Heere, ick dancke v van alle wel-daden die ghy my ghedaen hebt: ende naemelijck dat ghy dit H. Sacrament der Penitentie, om mijne sonden te vergheuen, in-ghestelt hebt. Heere, ick bidde v, gheeft my clare kennisse van mijne sonden.*

M. Wat doet ghy hier nae?

D. Ick pepse / wanneer ick lest-mael te biechten hebbe gheweest: oft ick mijn biechte wel ghedaen hebbe / ende mijn penitentie vol-braght. Daer nae ouer-pepse ick / waer / ende met wien / ick gheweest hebbe: wat ick ghedaen / gheseght / ende ghepepft hebbe teghen de gheboden Godts / ende der H. Kercken.

M. Wat doet ghy, als ghy bevindt eenighe sonde ghedaen te hebben?

D. Ick bemerkte / Ten eersten / van wat soete ende nature die is: ghelijck / in onrechtveerdigheyt / besiet ick / oft die ghedaen is deur dieuerse oft deur roouerije / op ghewijde plaetsen oft elders. Ende t'selkde doen ick in alle andere sonden.

Ten

Ten tweeden/ ick bemercke/ hoe vele dat de schade beloopt die ick ghedaen hebbe. Ten derden/ onder-soecke ick hoe dick-wils dat ick elcke sonde/ by-sonder die doodelijck is / ghedaen hebbe: teghen wien/ met wien/ ende in wat plaetse die gheschiedt is. T'selue doe ick oock in alle andere noodt-saeckelijcke circumstantien.

M. Hoe groote neerstigheyt is hier van noode?

D. Al-soo groote / allimen pleghe te doen in eenighe saecke daer onse wel-vaert oft saligheyt/ groote schade/ oft profijt aen-hanght.

Van het Berouw.

M. VVat doet-dy, als ghy dit al t'samen oucrpeyft hebt?

D. Ick maecke een berouw van mijne sonden.

M. Wat verstaet ghy, deur Berouw?

D. Eenen haet / verfoeyinghe ende droefheyt der sonden.

M. VVaer-om moet-men droetigh wesen veur sijne sonden?

D. Om dat sy bouen alle dingh Gode mis-haghen: die d'opperste goedtheydt is / ende van wien wy ouer-bloedighe wel-daden ontfanghen hebben.

M. Hoe groot moet dit berouw wesen?

D. Dat het alle droefheyt te bouen gae: dat is/ wy moeten droeuer wesen dat wy Godt deur onse sonden vergramt hebben / dan om eenigh ongheluck oft swaerigheyt / die ons soude moghen ouer-comen.

M. Moet-